

INDIJSKA
LJUDSKA
IGRA:

Glinasti voziček

GOSTOVANJE MARIBORČANOV

Slovensko ljudsko gledališče v Celju si prizadeva, da bi bilo celjsko občinstvo kolikor mogoče obveščeno o slovenskem gledališkem dogajanju, zato skuša v premišljenem zaporedju vabiti druga gledališča v goste. Tako bo v petek, 7. februarja zvečer ob 19.30 uri gostovala Drama SNG Maribor z indijsko ljudsko igro GLINASTI VOZIČEK v režiji Mirana Herzoga kot gosta.

Igro GLINASTI VOZIČEK pripisujejo indijskemu kralju Sudraki, ki je živel v IV. stoletju našega štetja, vendar jo je priredil avstrijski dramatik Ferdinand Bruckner in vnesel vanjo nekatere elemente evropskega gledališča. Igra vsebuje vse značilnosti ljudskega ustvarjanja z izrazitim etičnim jedrom in karaktristiko indijskega predstavnega sveta.

Nova šola v Žalcu?

Letošnje naložbe v šolstvu žalske občine bodo kljub desetinam milijonov bolj skromne, kajti 10 milijonov bodo plačali še lanskoletnega dolga za prenovitev šole v Letušu in Preboldu. Le 5,5 milijonov pa bodo vložili v popolno preureditev šole v Galiciji. Trenutno je najbolj nezadovoljivo stanje šolskih objektov še vedno v Preboldu, kjer grozi tretja izmena. Zaenkrat so jo obšli na ta način, da se šolarčki stiskajo v dveh pomožnih učilnicah, in sicer v klubu za turiste v weekend naselju ter v stari stanovanjski zgradbi. Da bo šola odgovarjala sodobnemu pouku ter da bo za daljši čas rešila vprašanje pouka vsaj v dveh normalnih izmenah, bodo letos najeli za prenovitev preboldske šole okrog 35 milijonov kredita.

Se vedno pa ostaja odprto vprašanje nove žalske šole, ki bo slejkoprej moralo zamenjati staro, o čemer prav te dni sklepa posebna komisija. Predlogi so različni. Žalec, Griže in Petrovče — trije problemi šolskih objektov in kot kaže, bodo začasno skušali vprašanje nove žalske šole obiti z adaptacijo v Petrovčah ali Grižah, kar bo smotrnejše; s tem pa bo žalska šola razbremenjena in bo lažje počakala svojo novo naslednico.

— ik

Okrog 100 predstav v 120 dneh

MILANA VALENČAKA iz Velenja, dolgoletnega tajnika »Svobode«, sem začuda zatekel pri branju časopisa doma. Zena Anita je dejala: Se tokrat mi ga boste zamotili. Obljubil sem, da bom kratek.

— Kaj vas veže na ljubiteljsko delo pri »Svobodi«?

— Strast do igranja.

— Ste zgodaj začeli z igranjem?

— Pred petnajstimi leti na Pristavi. Prvič sem igral v »Vdovi Rošlinski«.

— Koliko premier in koliko nastopov imate za sabo?

— Tretutek. Sestnajst premier in okrog 65 nastopov.

— V »Othelu« sem igral doža 1958. leta, to je tudi letnica mojega prihoda v Velenje.

— Se družina strinja z vašim hobijem?

— Pogledal je ženo, ki je čutila dolžnost do odgovora. — Včasih ga oder časovno le preveč veže.

— Da! je dopolnil in čez čas dejal. — Tu

8 razstav v klubu ter šestih torkovih večerov, pa smo starejšim nudili 25 prireditev — gostovanj ter plesni tečaj.

— Ali povežete v vaše delo tudi sezonske delavce, ki jih je v Velenju mnogo?

— Prav zanje smo namenili »Večer folklorne in plesne iz Splita. Upamo, da jih bomo uspeli vključiti tudi v naše vrste.

Cutim se, da izkoriščam ženino zaupanje. Tudi sinova Izot in Črtas se nista strinjala z mojimi vprašanji, zato sem se poslovil in zaželel Milanu še mnogo uspehov pri ljubiteljskem delu.

PRICELI Z VAJAMI

V Sentjurju je pričela dramska sekcija »Bratov Ipavcev« z vajami za igro »Globoško« so korenine. Uporizoriti jo nameravajo na sektorski reviji, ki bo v Sentjurju. Čeprav imajo precejšnje težave z igralci, upajo, da jim bo uspelo nastudirati do revije.

Decembra lani je bilo v Dobrni posvetovanje o kulturni problematiki celjske komune, ki ga je priredil občinski odbor SZDL. Ob tej priložnosti je bilo izraženo veliko pozitivnih (četudi kritičnih) misli, da se nam zdi prav celotno gradivo objaviti. Se toliko prej, ker kljub časovni oddaljenosti stvari niso izgubile svoje aktualnosti; posamezna stališča imajo svojo trajno vrednost. Tako bomo torej v naslednjih številkah priobčevali besede celjskih kulturnikov s tega posvetovanja. Morda ne bo zanimala samo naših bralcev, marveč bo k razmišljanju vzpodbudila tiste činitelje, ki naj v večji meri kot doslej prispevajo k reševanju naše kulturne problematike. Za začetek — izvlečki iz uvodnega referata.

Hitri gospodarski razvoj je pustil kulturno dejavnost ne samo v naši komuni, temveč lahko to trdimo za vso Slovenijo, nekoliko ob strani, čeprav je prišla v roke samih občanov. Velik problem predstavljajo prav pičlo odmerjena sredstva za to dejavnost. Če pregledamo položaj na kulturnem področju naše vasi, v največ primerih vidimo, da se ta ni dosti spremenil v času 30 do 50 let. Naše ekonomske možnosti ne zadoščajo za vse socialne in kulturne potrebe. Spričo tega je bila kultura tista, ki smo ji najlažje odpovedali

gledališču, kakršno si zamišlja Evropejec, ne pa njegov posnetek.

Kdor ljubi preprosta, a močna čustvena doživljanja, jih bo v GLINASTEM VOZIČKU našel v izobilju.

Še različne metode

Polemika, ki jo je odprlo uredništvo Celjskega tednika v 3. številki, je nadvse aktualna in vzbudljiva. Tu ne gre samo za posamezne primere, ampak bi lahko rekli za načela. Učiti in vzgajati mladino ni lahka stvar, kar priznava že mladina sama. Odkar zabaja mladina k rednemu šolanju, je bilo ocenjevanje dosleden spremljevalec učenja, pa naj si bo v tako primitivni obliki. To ocenjevanje je dobivalo različne oblike do najmodernejših dobe — do javnega ocenjevanja. Dokler imamo opraviti z napoli zastarelim, napoli modernim ocenjevanjem šolskega dela tistih, ki se uče in ki učijo, moramo računati z napakami na obeh straneh.

Ker je že avodnik v to debato opozoril na nekatere posebnosti, naj velja nekaj besed njim.

»Ocena je odvisna od trenutnega razpoloženja — dobre volje... je trditve, ki je psihološko utemeljena. Nikačor pa ne velja za resnega pedagoga, ki stoji pred mladino in se ji o njegovem »razpoloženju« ni ne sanja. Pravina: resen pedagog nikdar ne kaže svojega razpoloženja razen tistega, ki je usmerjeno na lepó uspelo učno uro. Vse drugo so izjeme.

Tudi o osebnih odnosih do učencev in učenec je bilo že mnogo govora in pisanja, toda ločevanje učencev na »močnejše« in »slabše« spol je že vnaprej obsojeno na neuspeh, ker bi s tem krili načelo enakopravnosti. Kdor ravna tako, ni pedagog.

Razlikovanje med tako imenovanimi »slabimi« in »odličnimi« (ali vsaj dobrimi) učenci bi naj vplivalo na oceno posameznih predmetov. Na splošno izobraževalnih šolah velja pravilo, da učenci in učenke vsaj v glavnem obvladajo splošnoizobraževalno snov, ki jo je po ljudskih zastopnikih dobila prosvetna oblast. Učenec naj torej doseže vsaj minimum tega, kar predpisuje učni načrt v vseh predmetih. Za izjeme pa imamo olajšave. Tako razlikovanje med slabimi in dobrimi učenci je torej odveč.

Drži pa, da je vsaka metoda brez metodike obsojena na neuspeh.

Se nekaj besed na »Odmeve« v 4. št. z dne 31. 1. 1964.

Ce je pedagog »razpoložen« ali »nataknjen«, je odvisno od tega, kaj je tako stanje nastalo. Če je nastalo izven učilnice, tega učenci ne bi smeli občutiti, kajti s tem je zgoreen učni uspeh.

Cesto pa povzročijo »nataknjenosti« učenci sami, bodisi z nedisciplino, bodisi z brezbriznostjo ali nesodelovanjem. V takem primeru je natakknjenost človeško opravičljiva. Pri današnji organizaciji mladine v razrednih skupnostih bi naj bila skoraj nemogoča.

Ni težje naloge za predavatelja, kakor je ocenjevanje znanja. Brez znanja je škoda hoditi v šolo. Metode ocenjevanja so tako različne in mnogostevne, da jih je težko

ŠOLA NI SAMO V UČILNICI

V Šmarju pri Jelšah je občinski odbor SZDL sklical širok posvet o vprašanjih osnovnega šolstva šmarske občine, pri čemer so sodelovali šolski upravitelji, svet za šolstvo, občinski odbor SZDL, predsedniki DPM in predstavniki ostalih organizacij. Predsednik občinskega sveta za šolstvo ing. Vlado Tkavc, prosvetni svetovalec Franc Zupanc, referent za šolstvo Ivan Jernejšek in predsednica občinske zveze DPM ing. Marija Frasova so v temeljnih referatih prikazali izobraževalno vzgojno in gospodarsko situacijo v šmarskem šolstvu.

Cimprej bodo morali odpraviti nerazvitost osnovnih šol z dokončno reorganizacijo šolske mreže. Odločno so se zavzeli za šolske kuhinje, ki bodo odslej sestavni del osnovnih šol in jih bo po svojih zmogljivostih oskrbovala občina. Najtežje pa bo rešiti vprašanje predmetnih učiteljev. Trenutno je v šmarski občini 155 prosvetnih delavcev, toda samo 4 profesorji in 16 predmetnih učiteljev, kjer prevladujejo strokovnjaki za tehnični pouk.

ŠOLA ZA STARŠE V KONJICAH

V Slovenskih Konjicah nameravajo v prihodnjih mesecih prirediti več predavanj v okviru Šole za starše. Delavska univerza pripravlja program in je v tem smislu angažirala znane prosvetne delavce, ki bodo v šoli predavali.

GOVORILJO CELJSKI
KULTURNIKI:

MARJAN RAVNIKAR,

Kdo naj formira kulturno politiko

sredstva, ki jih je pobralo gospodarstvo. Tako lahko komuna danes podpira, daje iniciative in sredstva za kulturno dejavnost, lahko pa tudi odreja vsako podporo in ne kaže nobenega razumevanja.

Kljub temu pa je kultura integralni del našega življenja in hkrati sredstvo za humanizacijo odnosov med ljudmi. To sicer priznavamo, toda kljub temu je to kulturno življenje le životarjenje.

V občini so trije organi, ki so formalno odgovorni za kulturno življenje in kulturno politiko. To so občinska skupščina, svet za kulturo in znanost ter občinski svet Svobod in prosvetnih društev. Občinska skupščina kot organ upravljanja in oblasti ne izvaja nikakršne kulturne politike. Pri pregledu zapisnikov ne moremo nikjer najti točke dnev-

Občinski statut: kultura

V teku so razprave o osnutkih občinskih statutarov. Da bi ugotovili kako daleč so razprave segle v kolektivnih naših kulturnih in prosvetnih ustanov in da bi spremljali potek obravnav, smo postavili nekaterim kulturnim delavcem nekaj vprašanj:

— Ste seznanjeni z osnutkom občinskega statuta?

— Kaj sodite o tistih členih, ki obravnavajo kulturo?

Z anketo bomo nadaljevali v naslednjih številkah.

BRUNO HARTMAN,
UPRAVNIK SLG CELJE

»Moti me preveč načelnosti. Mišlim, da bi morali v statutu zagot-

oviti formiranje kulturnih rešitev. V statutu bi moral biti formiran perspektivni vzpon kulture in znanosti na področju občine, vpričo notranjih in družbenih sprememb. Tako pa v statutu kultura in znanost nimata niti sklada, medtem ko ga šolstvo ima, prav tako prosveta in spomeniško varstvo.

Kultura in znanost sta za nadaljnji razvoj naše družbe tako pomemben element, ki se ob tovrstnih načelnostih lahko spremeni v problem, ki se bo pokazal šele po letih, kot se danes kažejo napake preteklih let šele danes, na primer v šolstvu.

Čudi me, da je statutarne komisija uvrstila šolstvo, prosveto, kulturo in znanost v isto poglavje, ko vendar vemo, da sta šolstvo in prosveta nekaj drugega kot kultura in znanost.

SANDI KROŠL,
CLAN SLG CELJE:

»Občinskega statuta še nisem videl. Zasludujem pa razprave o statutih v časopisju. Opazam preveč načelnosti v nekaterih statutih in premalo konkretnih določil.«

DRAGO CVETKO,
KNJIZNICAR CELJSKE STUDIJSKE
KNJIZNICE:

»Občinskega statuta še nisem videl. Ker sem član statutarne komisije v naši ustanovi predvidevam, da bodo roki za prilagajanje in poznejšo razlago naših statutarov z občinskimi — prekratki.«

LAHKO BI BILO BOLJŠE

ALI NEMOGOČE RAZMERE NA
OSNOVNI ŠOLI V GRIŽAH

Ob končanem prvem polletju smo se na osnovni šoli v Grižah zamislili nad delovnimi pogoji in učno vzgojnimi uspehi, ki so njihov odraz. Kljub temu, da so materialne razmere dokaj kritične, skuša kolektiv izpolniti vse naloge in je tako učni uspeh le v višjih razredih slabši, v celoti pa znaša 78 odstotkov.

Lahko pa bi bilo boljše, če vse učilnice ne bi bile ves dan zasedene in bi bil kak prostor še za dodatno pomoč. Takšno pomoč smo nudili učencem prvih razredov celo ob nedeljah. Tudi delo v okviru svobodnih aktivnosti se ne more razmahniti.

Zaradi pomanjkanja učilnic smo imeli v tem šolskem letu 4 mesece tri izmene; tretjo izmeno smo odpravili šele, ko nam je rudnik Montana opremil zasilno učilnico, ki jo bomo uporabljali tudi za telovadnico, ki je šola (s 415 učenci nima!). Šola

razen tega nima nobenega kabineta; nima urejenih stranišč in vodovoda in seveda tudi ne garderob, hodniki pa so ozki in temni, podobni kajakombam. Nič čudnega, da je šolska zgradba dotrajala, saj praznuje letos kar 125-letnico obstoja!

Iz vsega povedanega izhaja, da za Griže ni druge rešitve kakor gradnja novega poslopja. Do takšnega zaključka je namreč prišla tudi posebna strokovna komisija. Prav to pa je želja tudi vseh občanov, saj že nekaj let ni zbora volivcev, na katerem ne bi bilo na dnevnem redu vprašanje šole.

S tem smo hoteli prikazati težavne razmere sicer prizadevnega kolektiva na osnovni šoli v Grižah. Pričakujemo, da bo občinska skupščina v Žalcu kmalu našla primerno razumevanje za rešitev tega perečega problema in bo vsaj prihodnje leto pričela s pomočjo prebivalstva uresničevati njihovo dolgoletno željo.

Prihodnjič: Egon Kunej:
VSAK DAN V VEČJI DILEMI.